

Lietuviai pliekia bolševikus Kaip bolševikai "išlygina" inteligentiją

Visoj Bavarijoj bolševikai paskelbė karės stovį

Madridą valdo militarinė valdžia

BOLŠEVIKAI PRASOSI SUSIMYLĖJIMO.

Bet lietuviai neatsakys į tą dūsmą.

STOCKHOLMAS, kovo 2. — Lietuvių kariuomenė Lietuvoje be atšaldos pliekia bolševikus kaip ir varosi pirmą kartą savo sostinė Vilniuse. Tiekia šios žinios gauti iš Kana.

Lietuvių kariuomenė nuo bolševikų patenka šaulius, sėdėvų, vietos ir varė.

Lietuvių vienos kolonumos priešakinės sargybos jau pasiekė Trakus, apie 13 mylių (angliškų) rytuose nuo Vilniaus.

Bolševikai, pamatę savo pralaimėjimus ir visą pragaištį, kryptį į Lietuvą su prašymu pertraukti veiklą ir stoti taryboms.

Bet lietuviai atmetė tą niūniąją bolševikų sumanymą. Ir visomis pastangomis padidino.

Bolševikai visur panašiai didina nuostolius. Dažniausia pabėga iš mūšių lauko didžiausioje betvarkė.

KARĖS STOVIS MADRIDĖ.

Ispanija stovi kaip ant ugnikalnio.

MADRIDAS, kovo 2 — Šiandien paskelbta karės stovis. Kariuomenė patalioja gatvėmis. Riaušės tuojau numalšinamos. Dalis teatrų uždaryta.

Tai pasekmės didelių riaušių mieste, sukeltų prieš maisto pardavėjų išnaudotojus.

Vyrinausybė padėdavo savo rankoms vienas duokųpykdas.

KAZOKAI PARMĖSARA TOVĄ.

STOCKHOLMAS, kovo 2. — Kazokai, kuriems vadovauja gen. Krasov, patenka miestą. Sostinė Vilnius.

KARĖS STOVIS BAVARIJOJE.

Berlyne rengiamas bolševikų sukilimas.

PARYŽIUS, kovo 2. — Vokietijai bolševikai Bavarijoje jau tiek įsigalėjo, kad paskelbė karės stovį visoje Bavarijoje.

Tiekia šios žinios gauti iš Berlyno. Tuo tarpu Berlyne bolševikai rengia naują sukilimą. Tas sukilimas įvyks kovo 5 dieną.

Salies valdžiai šiuo metu pavyko patirti tas bolševikų pasiryžimas. Ar tik nebus jis paskutinis.

STRIKAI PLATINASI VOKIETIJOJE.

Ima streikuoti ir buržujai.

Berlynas, kovo 2. — Visoje centralinėje Vokietijoje paskelbta generaliai politikiniai streikai. Streikai paliečia Saksoniją, Turingiją ir Anhaltą. 23-oje Turingijos miestuose darbininkai pametė darbus.

Bet streikai nepaliečia ligoninių, vandens įvadų ir maisto gaminių ir pristatinėjimo.

Valdžios kariuomenė Ruhr apskrityje užėmė miestą Hamborn. Tai įvyko po smarkaus mūšio su bolševikais. Dangelis bolševikų užmušta ir 116 suimta.

Leipzige taip pat paskelbta streikas. Tasai miestas šiuandien neturi šviesos, kuro, maisto. Neturi jokios komunikacijos.

Karaliaučiuje ir visoj rytinėje Prusijoje padidėjo bolševikų veikimas. Tenai yra daugelis rusų bolševikų.

Merseburge sustreikavo buržujai. Jie savo streiku mėgina kiek nors susiaurinti bolševikiškų darbininkų siuntimą.

PREZIDENTAS PASIRENGS IŠKELIAUTI.

Washington, kovo 1. — Jau viskas paruošta Baltuosiuose Rūmose sekančiam prezidento

MILŽINIŠKAS BOLŠEVIKŲ VEIKIMAS VOKIETIJOJE.

Sakoma, Scheidemann re-signavęs.

Copenhagen, kovo 3. — Brunswicke paskelbta sovietų respublika, anot depešos iš Berlyno praėjusį penktadienį.

Visoje centralinėje Vokietijoje pakilo milžiniškas bolševikų veikimas. Spandau dirbtuvų darbininkai nusprendė paskelbti generalį streiką kovo 5 d. Tas streikas atkreiptas prieš dabartinę valdžią ir simpatizuojas su visais bolševikų veikimais.

Spandau (Berlyno priemiestis) darbininkai reikalauja Vokietijoje įvesti bolševikišką tvarką. Tuo tikslu šaukiami susirinkimai net protestantų maldnamius.

Organizuojami liuosnoriai.

Iš Frankforto pranešama, jog ant Halle eina iš trijų šonų valdžios kariuomenės. Halle yra Saksonijoje. Per ten eina svarbiausias geležinkelis iš Berlyno į Weimar. Tuo tarpu Halle pakilo streikas ir sulaukta traukiniai, nes vietomis išardyta geležinkelio bėgiai.

Leipzigo - Drezdeno geležinkelis apimtas streiko. Priešais Drezdeną sutraukiamas skaitlinga kariuomenė.

Valdžia organizuoja armiją iš liuosnorių. Armijon įstojo jau apie 130,000 vyrų.

Bolševikai apklė ir rytinėje Silezijoje. Valdžios kariuomenė įėjo Dusseldorffan. Darbo ministeris Bauer konferavo su streikininkų vadais Saksonijoje.

Pačiam Berlyne bolševikai žada paskelbti streiką.

Scheidemann pasitraukęs.

Iš Weimar čia pranešta, jog naujas kancleris Scheidemann pasitraukęs iš užimamos vietos.

Iš Berlyno dar pranešta, jog sulig valdžios įsakymo tenai kareiviniai eina per namus ir ieško ginklų.

Berlyne apsisitojo sugryžęs iš užsienio gen. Ludendorff. Jitai apsiima tarnauti valdžiai. Apsima visus savo gabumus pavartoti prieš bolševikus.

EXTRA!

TĖMYKITE VISI!

Sekandiam "Draugo" numerį bus daug labai indomų žinių iš mūsų Tėvynės Lietuvos.

Nepamirškite nusipirkti antradienio "Draugo" numerio.

KARĖJE UŽMUŠTA 7.354.000 VYRŲ.

Tik viena Rusija netekusi 1.700.000.

Washington, kovo 3. — Visoje karės metu kariuomenės šalys karės laukuose prarado iš viso 7.354.000 kareivių. Taip aną dieną pranešė čia gen. March. Tas skaitliu inėina tikrai žuvusieji mūšių metu ir mirusieji nuo žaidų.

Tuos apskaitymus pagaminė amerikoniškas generalis Itabas. Šis nuostoliai pirmą kartą užrašė Rusijai. Pasakojimai — Sov. Valstijos.

Štai kiek katra šalis prarado savo kareivių:

Rusija	1.700.000
Vokietija	1.600.000
Austrija-Ungarija	800.000
Prancūzija	1.385.000
Anglija	706.700
Italija	460.000
Turkija	250.000
Belgija	102.000
Bulgarija	100.000
Rumunija	100.000
Serbija ir Černogorija	100.000
Sov. Valstijos	50.000

nai kareiviniai eina per namus ir ieško ginklų.

Berlyne apsisitojo sugryžęs iš užsienio gen. Ludendorff. Jitai apsiima tarnauti valdžiai. Apsima visus savo gabumus pavartoti prieš bolševikus.

FOCH PADAVĖ MILITARINES TAIKOS SĄLYGAS.

Vokietijai bus palikta tik 200.000 kareivių.

Paryžius, kovo 3. — Aną dieną taktininkų taikos tarybai maršalas Foch padavė militarines sąlygas, sulig kurių turėtų but padaryta taika su Vokietija.

Kaip šandien taikos taryba aptars tas sąlygas.

Sulig anų busimose karėse turės but panaikintas visoks veikimas su nardančiomis laivėmis, nes ne tik Vokietijai, bet visoms šalims bus uždrausta gaminti tas laives.

Toliaus turės but nuginkluotos svarbiausios Vokietijos jurinės tvirtovės.

Vokietijai nebus galima palaikyti daugiau, kaip tik 200.000 kariuomenės. Karės medžiagos ir lakstyvų gaminiams Vokietijoje bus susiaurintas ligi minimumo.

AIRIAI LAIMEJO S. V. KONGRESE.

Washington, kovo 3. — Šios šalies airiai senai reikalavo, kad Airijos nepriklausomybės klausimas būtų aptartas šio šalies kongrese. Dabar jų reikalavimas bus išpildytas.

Pagaliaus airių komitetas pas save priims ir prezidentas Wilsonas prieš išvažiuosiant Europon.

NUŽUDĖ SAVO MOTERĮ.

Albert Lea, Minn., kovo 3. — Bent Benson vakar su plaktuku nužudė savo moterį, pakui norėjo dar nužudyti savo jauną sūnų. Bet ji nuo to pikto darbo sulaukė jo nužudytos moters brolis.

Benson sakėsi, jog jis bijo, kad kuomet jis mirsiantis, tai jo moteris paskui su kitu galinti apsivesti.

Todel jis ją ir nužudė.

Uždarytas kalėjimas. Manoma, jis bus pamišęs.

Rusijai yra reikalinga svetima kariuomenė.

Washington, kovo 2. — Neseniai iš Rusijos sugrįžo Roger E. Simmons iš Oshkosh, Wis. Jį Rusijon buvo pasiuntęs federalis Prekybos Biuras. Andai jis buvo pašauktas prieš senato komitetą, kurs tyrinėja bolševikizmo klausimą kaip Rusijoj, taip Amerikoj. Pakviestas jis aiškiau nušviesti rusus bolševikus ir jų darbus.

Simmons liudijimai patvirtina abėnagį daleidimą, jog vokiečiai yra atsakomi už pakilimą bolševikizmo Rusijoje.

Simmons apsakė baisius daiktus apie bolševikų darbus. Šandien Rusijoje siaučia anarchija, kurią uoliai palaiko bolševikai. Bolševikai paskelbė daugelį pagamintų savo "įstatymų". Ypač svarbu patirti jų parėdymą apie jaunų moterų "sulyginimą". Vidurinio luomo moteris ir jaunas merginas bolševikai priverčia dirbti sunkiausius darbus laukuose ir gatvėse.

Raudonoji gvardija, tai liausiausis žmogžudžių ir visokių kriminalistų gaujos. Tos gaujos žudo kiekvieną žmogų, katra nesutinka su Lenino arba Trockio skelbiamais socialistinėmis principais.

Inteligentija naikinama.

"Bolševikų sistemoje yra vienas ruožas," pasakojo Simmons, "apie kurį ligi šiol nebuvo prisiminta. Tai bolševikų sugalvotas "inteligentijos išlyginimas." Bolševikų veikimo tuo žvilgsniu pasekmės tiesiog pasibaisėtinos.

Tie visi žmonės, apie kuriuos bolševikai mano, jog jie turi daugiau inteligentijos, negu to reikalauja Lenino ir Trockio reikalai, tuojau suimami, sukaunami į kalėjimus ir tenai žudomi.

Tai gi bolševikai atima jiems gyvastį vientik todėl, kad jie turi daugiau mokslo, kas bolševikams yra priešinga.

Suvalstybinimas moterų.

Simmons paskaitė du bolševikų parėdymus. Vienas parėdymas paskelbtas kovo 15 d., 1918 m. Saratove anarcentų sovietu. Tas sovietas yra pagulmingas nuo Lenino ir Trockio. Kitas parėdymas paskelbtas vėliaus mieste Vladimire.

Pianam parėdyme sakoma, jog visos moterys tarpe 17 ir 32 metų amžiaus yra valstybės nuosavybė. Tos moterys bjauninis ir nedorais žodžiais pamokinamos, kaip jos turi elgtis su vyrais.

Kitam parėdyme įsakoma, jog kiekviena mergina, sulaukusi 18 metų, privalo užsiregistruoti laisvosios meilės biure, kokį įsteigė bolševikiškas valdžia.

Kitas parėdymas, kurį paskelbė Bolševikų valdžia, yra toks: "Visos moterys, kurios neįvykdo šio parėdymo, bus suimamos ir uždarytos į kalėjimą."

kodel jurininkams sumažinta duonos poreikis.

Komisaras pašaukė sargybą ir tarė: "Paimkite tuos žmones ir užkaskite žemėn dvidešimčiai minučių!" Įsakymas tuojau buvo išpildytas.

Svetimšaliai apiplėšiami.

Toliaus liudininkas pasakojo, kaip jis pats kartą iš bankos Maskvoje buvo išsiėmęs 14.000 rublių ir kaip tuos visus pinigus nuo jo atėmė raudonosios gvardijos kareiviai.

Taip pat ir kiti svetimšaliai jam skundėsi, jog bolševikų kareiviai juos dažnai sulaiko ir iškarto kišenių.

Simmons labai stebėjosi, jog kaip kurie reikalauja atsaukti amerikonišką kariuomenę iš šiaurinės Rusijos. Jis sakė, kad iš kur tik amerikoniškai pasitraukdavo, tenai tuojau susipludavo bolševikai ir skersdavo gyventojus.

Tai vokiečių darbas.

Simmons prirodymai ir faktai aiškiai liudija, jog už bolševikizmo atsiradimą Rusijoje yra atsakomi vokiečiai. Vokiečiai yra kalti taip pat ir už bolševikų išgyvenimą.

Tuojaus prieš carato flagmą Vokietijos kancleris pasiuntė šveicarijon vieną žmogų, kuriam liepta buvo ištirti, katra ten rusų socialistų mokykla yra radikališkiausia.

Tos mokyklos vadui liepta pasiųsti penkis milijonus markių, jei jis sutiktų savo mokinius pasiųsti Rusijon su tikslu platinti radikalizmą.

Tasai kanclerio pasiųstas žmogus yra rusas. Simons turi nuo jo liudijimą apie tą faktą.

Žmogus atliko pasiuntinybę. Kanclieriui pranešė, jog Lenino mokykla yra radikališkiausia. Tik patarė nesiųsti Rusijon paties Lenino. Nes jis su savo propaganda pragaištint Rusiją.

Bet kogi vokiečiai daugiau norėjo, jei ne Rusijos pragaištinties?

Kiek palaukus Leninas kaip koks didžiūnas iš šveicarijos per Vokietiją iškeliavo Rusijon.

Simmons turi prirodymą, kad vokiečiai bolševikų raudonosios gvardijos kareiviams davė geležinius kryžius ir kitokias vokiškas dekoracijas už "narsumą" ir "uolumą" anarchijos platinime ir palikyme.

Morris & Co. įstaigose, stockyarduose, praėjus naktį siautė didelis gaisras, pakilęs vienam mėsos sandėlyj. Vienas žmogus žuvo. Padaryta apie \$500.000 nuostolių.

KOVO 2, 1919 M.

Chicago — Šandien miesto ir šaliai rytinėje dalyje vyko gaisras. Vakar angliškais tamsiais laimais ir užprotestavo, turėtu buvo 34 laimais.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year \$3.00
Six Months \$2.00
Three Months \$1.00
At NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application

Lietuvių Katalikų Dienraštis**"DRAUGAS"**

Kina kasdieną iškylus nedėdienius.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams \$3.00
Pusmetiui \$2.00
Prenumerata mokama išskaičiuojant. Laiškas skaitiniui nuo užrašymo dienų ne nuo Naujų Metų. Norint perlaikyti adresą visada reikia prisijungti ir senas adresas. Pinigai geriausiai siųsti išpašant kasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdėdami pinigų į registruotą laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

Lietuvių Dienos Pinigai.

Liberalų-tautininkų laikraščiai paskelbė, kad galų gale Raudonasis Kryžius apsiėmė išduoti p. Lopato tuos pinigus, kuriuos 1916 m. žmonės suaukavo badaujančiai Lietuvai. P. Lopato pats žada vėžti tuos pinigus į Lietuvą išdalinti juos žmonėms.

Džiaugiamės, kad mūsų šaukimas nors dabar tapo išgarsėjęs. Bet nesidžiauginame, kad p. Lopato tuos pinigus dalins. Labiau negu juoni, mes užsitikime Lietuvoje veikiančios visuomenės įsitaikomis.

Paskui mes nežinome, kas apmokės p. Lopato kelionę. Pinigai buvo sudėti duonai pirkti badaujančioms, o ne kelionei. Nesuprantame delko p. Lopato geriau galėtų išdalinti tuos pinigus negu p. Smetona, arba Lietuvos finansų ministras, p. Yčas.

Atsilikus tukstančiui kitam būtų už ką išmaityti keletą vaikų per metus. Lietuva kol kas galėtų apsieiti be angsto p. Lopato atsilaukimo.

Nei vienam nepavydime kelionės į Lietuvą, taip pat nei p. Lopatui, tik malonėtume, kad jis pats užsimokėtų už kelionę, o ne ištų tam tikslui pinigų iš badaujančių nuosavybės.

Dar norėtume žinoti apie apyskaitą. Kada ir kaip tapo apyskaitos apyskaitos iš tų pinigų sumaudojimo. Amžiną dieną neturi būti, kad tuos pinigus dalintų p. Lopato sulig savo nuožiuos. Tie pinigai ne jo, o visuomenės.

Rimto pranešimo apie šituos svarbius išdalinimo ir apyskaitos klausimus nėra tautininkų-liberalų laikraščiuose. Jie, matyt, prisilaiko slapčiosios diplomatinės.

Prezidento Gyvybės Pavojus.

Philadelphiaje ir New York'e tapo žinoma gana didelė kruva žmonių, kurie rengėsi nužudyti prezidentą Wilsoną, grįžtantį iš Europos Washingtonau.

Rengimasis nužudyti žmogų yra sąvaimi taip baisus dalykas, kad pritrūksta žodžių to išreikšti. Politinio žmogystės rodimas yra tas žiniosis už paprastą žmo-

gūdystę. Mintis nužabinti vienatinį politiką, užtikrinti doros reikalą politikoje dar pridėda blogumo prie viso kas yra nelaba žmogūdystė.

Tečiau mūsų laikais tas nelabai sujūdina visuomenę, nes politiškos žmogūdystės pasidare kuone tankesnės už sniegą šia žiemą.

Suimtieji asmenys yra beveik visi ispanai. Jei jie nėra anarchoistai pilnai, tai jie visgi turi nuopelną Pasaulio Industrijos Darbininkų organizacijoje, kurią žmonai visi vadina aidoblistai arba I. W. W.

Nors išrodė, kad organizaciją yra Amerikoje išdygus, tačiau šitas atsitikimas parodo, kad Ispanija jau nesvetima. Tos dvasios žmogus Ispanijoje buvo Ferrer. Kad teismas jį pasmerktų mirtyn už Barcelonos riaušius, Petrogrado studentai įteikė protestą Ispanijos ambasada.

Tada tai išrodė tik tuščius studentų užsikarščiavimus. Šiandien jį tą dalyką reikia kitaip žiūrėti. Tie, kurie anuomet buvo studentais, šiandien yra Rusijos bolševikų šulais. Bolševikai užtaria už aidoblistus, aidoblistai už bolševikus. Sąryšis tarp bolševikų ir aidoblistų neabejotinai.

Jose Grau, ispanas ir redaktorius, laikraščio El Corsario, organizavo visą aidoblistų sąk Amerikoje ir buvo jos įdininko pagelbininku.

Tai-gi matyt, kad Rusijos bolševikai su Ispanijos riaušiniškais susisiečia per Amerikos aidoblistus. Skirtumai tarp Rusijos, Amerikos ir Ispanijos yra neapsakomai dideli. Bet didesnis už tuos skirtumus yra kaikiurių žmonių įsitraimas prieš dabartinę civilizaciją ir noras ją sugriauti. Ta civilizacijos neupykanta suveda kruvon rusų bolševikus, Amerikos aidoblistus, Ispanijos aidoblistus ir Vokietijos spartakus. Philadelphiaje Ferreristų klinke buvo vokiečių spartakų vado Liebknechto portretas. Ne-reik aiškinti ženkli, kad dabartinė civilizacija turi tarp-tautinį ir žiaurų priešą. Jis įvairiose tautose vadinasi įvairiais vardais, bet jo dvasia visur tą patį.

Lenkai ir Lietuva.
Kaikurie lenkų laikraščiai, pvz. Rekord Codzienny Det-roite labai džiaugiasi, kad Lietuvai, girdi, praregėjo, ir kad patys prašė lenkų giuti nuo bolševikų ir vokiečių.

Kiek mes žinome lietuviai niekuomet to nedarė. Bet lenkai Paryžiuje sudarė Lietuvos dvarponių komitetą ar kuopą, kuri vadinas Lietuvos atstovybe. Tie lenkai, apsimeitautė ji lietuvių vardu, žinoma, mieldžia, kad Lenkija juos tikintų.

Truputį gaila, kad oficialiai Lietuvos atstovai, prof. Valdemaras ir jo pagelbininkai apie šituos dalykus tyli. Jie turėtų aiškiai pasakyti Lietuvos nuomones.

Malonėtume, kad Pildomasis Tarybų Komitetas pasiųstų į Paryžių kablegramą klausdamas.

MONROE DOKTRINA.

Tikrieji Amerikos patrijotai - visnomeninkai labai gerai žino kas tai yra to Monroe Doktrina, apie kurią dažnai skaitome spaudoje ir girdžiame politiškos amerikiečių prakalbose. Daugeliui lietuvių Monroe Doktrina yra ne-suprantamas žodis.

Chicago's dienraštyje "Tribune" vas. 25 d. š. m., buvo ant pirmo puslapio įdėtas toksai piešinys: — plevėnuoja Suv. Valstijų vėliava, išskleista ant stiebo viršūnės; vėliava apsupę laiko Washingtonas, Lincolnas, Taftas; ant vėliavos parašas: nacjonalizmas, Monroe Doktrina.

Tasai piešinys išdalies jau nušviečia Monroe Doktrinos prasmę. Amerikos genijaiški vyrai, kaip Washingtonas, Lincolnas ir kiti dirbo dėl šios šalies žmonių gerovės. Jie stovėjo už savo vėliavą. Ir dabar jų dvasia aiškiai sako: don't pull down the flag, jeigu kurie kėsintys ją nuo stiebo viršūnės nutraukti.

Į Monroe Doktriną turime mes žiūrėti ne iš akademiškojo regėjimo punkto, bet tik kaip į platų, visuomeninį gyvuojančios politikos principą — sako Teodoras Rooseveltas. Monroe Doktrina yra ne kas kitas, kaip tik platesnis ir gilesnis nušvietimas Suv. Valstijų nacjonalės politikos, kurią paskelbė prez. Monroe savo kalboje šios šalies atstovų kongrese gruodžio 2 d. 1823.

Už keturių metų, jeigu Suv. Valstijos pasiliks prie dabartinės tvarkos, bus kuokiškilmingiausiai apvaikšiojama 100 metų jubiliejus nuo tos Doktrinos paskelbimo.

Sakiau, kad piešinyje, apie kurį užsiminiau anksčiau, ant Suv. Valstijų vėliavos padėta žodžiai: nacjonalizmas, Monroe Doktrina. Tai reiškia, kad nacjonalizmas ir Monroe Doktrina — beveik sinonimai tikrųjų Amerikos patrijotų skyse.

Prez. Wilsoną karštesnieji patrijotai labai kritikuoja dėl to, kad jis, girdi, daugiau besirūpinąs Europos tautų politiškais reikalais, negu savaisiais — Amerikos... Jie žaukia: mes turime savo vėliavą, mes turime Monroe Doktriną. Tautų Sąjunga nemusų dalykas. Didžiama senatorių stovi taip-gi už ohal-sų "America first". Bet prez. Wilsonas, beabejones, mokės apginti savo politiką, nes ką tik sugrįžęs iš Europos ir Bostone kalbėdamas pasakė, kad

turįs savyje "fighting blood" užtektinai.

Monroe Doktrinos autorium faktiškai yra ne Suv. Valstijų penktasis prez. Monroe, bet anų metų valstijos sekretorius John Quincy Adams. Jis netik davė sumanymą, bet ir svarbiausius punktus apdirbo svarbiais istoriškai reikšmės, kurį paskelbė prezidentas, kaip šalis didžiausis antoritetas.

Politiškos perzversmės Amerikoje pradžių devynioliktojo šimtmečio buvo Monroe Doktrinos atsiradimo priežastis.

Ispanija, Portugalija ir Prancūzija, turėjusios dideles kolonijas, Pietinėje Amerikoje jas prarado dėl kilnių revoliucijų. Portugalija neteko Brazilijos, Prancūzija — Haiti Salos; prie Ispanijos gipetasiliko tikrai Cuba ir Porto Rico. Anglija, Suv. Valstijos ir Rusija — tai trys galybės, kurios turėjo dar dideles kolonijas Amerikoje. Iš Ispanijos ir Portugalijos kolonijų susitvėrė apie 12 mažųjų respublikų. Suv. Valstijos toms respublikoms labai simpatizavo, manydamos, jog pasesks jų valdymosi sistemą, su-eis į draugiškumą pramonės ir pirklybos tikslais. Pirmiau Suv. Valstijos Pietinėje Amerikoje negulėjo nieko pradėti, nes Ispanija ten darė pati vie-na visą tvarką.

Ispanija nenorėjo nusileisti: jai gaila buvo turtingų kolonijų, kurias būtina užsiaipyti atgauti. Europoje, puolus Napoleonui, 1815 m. susidarė keturių didžiųjų viešpatijų Sąjunga: Austrija, Prancūzija, Prūsija ir Rusija, kad reikale viens kitą gelbėti ir bendromis jėgomis užsprauti kovoti. Sąjunga taip-gi gelbėjo ir kitoms viešpatijoms, kurios buvo jai ištikimos. Taip, 1820 m. padėjo Ispanijai nu-malšinti ten iškilusią revoliuciją ir sugrąžino nuverstą Bourbonų dinastiją... Tie pa-tys Bourbonai 1823 m. jau kreipėsi prie naujų minėtų galybių Sąjungos, prašydami padėti atgavimui prarastų kolonijų Pietinėje Amerikoje, kad-dami už tai atstytinti dova-nojimu jiems Kuba, turtingos salos. Tuom pačiu tarpu iškilo klausimas apie šiaurva-karinis žemės plotus, kurie pakrančiais driekėsi net iki San Francisco. Juos savinai Rusija. Be to Rusija uovėjo, kad Sąjungos laivai galėtų laisvai plaukioti vėjais Amerikos

pakranėse. Anglija tolgat nenorėjo turėti jokių rastikė-jų pirklyboje su bet-koku Amerikos kraštu.

Monroe pradžioje neuapratė Europiečių politikos. Bet valstybės sekretorius John Quincy Adams įtikrino jį apie pa-vojų, kuris gresia Suv. Valstijoms ir visai Amerikai iš Europos didžiųjų galybių puses. Įtikrino taipgi, jog reikia pagaminti rasti, kurie iš-dėtų dalykus trumpai ir aiš-kiai, ir kad šalies atstovai jį nigirtų; taip-gi' nubalsuotų reikalą greitos intervencijos Suv. Valstijų į Pietinės Ame-rikos respublikas.

Po didelių apsvarstymų štai galutinai kokie principai paga-minta:

1) Izolacija: Yra du visa-pasaulinės intekmės sluogniu, atsidalinusiu vienas nuo kito Atlantiškojo Okeano meridi-jonu; yra dvi politiškai visapa-saulini esybų, kiekviena su skirtingais savo reikalais; ir kol Suv. Valstijos neima da-lyvumą Europos sluogsnio rei-kaluose, tol Europos viešpaty-sės turi būti nuosaliai nuo Amerikos reikalų.

2) Kolonizacija: Amerikos kontinentai, savo laisvu ir ne-prigulmingu padėjimu sava-rankiai egzistuojantieji ir už-silaikantieji, nuo šio laiko ne-beturi skaityties vieta toli-tesnei kolonizacijai, daromai pastangomis Europos galy-bių...

3) Intervencija: Pietinės Amerikos valstybės yra nepri-gulmingos ant visuomet re-spublikos, galinčios valdyties civilizuotų valdžių sistemo-mis. Viešai ir smarkiai pro-tesuojama prieš bet kokią tarpininkystę iš Europos ge-lybių puses tikrai jas prisla-gyti arba kontroliuoti savo sta-dai.

4) Politinė sistema: Suv. Valstijoms būtų priešinga ir net pavojinga, jeigu Europos galybių Sąjunga išplėstų sa-vo politiška sistemą ant bent kurios dalies vieno ar kito kontinento. John Quincy Adams neabejotinai norėjo, kad Suv. Valstijos paimtų į savo rankas politiška vadovystę ant kitų Amerikos valstybių, bet toks principas raišo sta-po įkuntas.

Tuos tauti svarbiausias Punktus grašiai apdirbtame straipsnyje paskelbė Suv. Val-stijų pres. Monroe gr. 2 d. 1823 m., ir jie tuojais tapo ve-likiančiais šios šalies piliečių gyvenime.

Suv. Valstijų politikoje po paskelbimui tos Doktrinos,

DARBAS IR NAMAI Mūsų KOVOTOJAMS

(Kalba, sakytą karavių stovyklose).

Mūsų prašė kalbais žodžiai jums pasakyti Vidaus Depar-tamento plenus, kad suteikti jums darbo ir namų ant Suv. Valstijų pataisyty žemių.

Po visą šią šali, beveik kiek-vienoje valstijoje, yra dideli plotai dabar nevertojamos ir nevaisingos žemės. Tuos plo-tuos yra daug žemių, kurioms reikia vandens, kad bū-tų vaisingos; skinių, iš ku-rių reikia išrauti kelmus ir išvalyti krumas; ir pelkių, kurios turi būti išsausintos. Daugelis tos žemės, užliejamas vandeniu, arba išvalius kol-mus ir krumas, arba nusausi-nus ir potam išlyginus ir iš-dirbus gali būti paversta taip vaisinga, kaip ir kitos vaisingos žemės šioje šalyje. Bet; kad tai padaryti, reikia daug žmonių darbo.

Kad kai-kuriuos plotus tos žemės padaryti tinkamais uki-ninkystei, Vidaus Reikalų se-kretorius reikalauja iš kongreso paskirti \$100,000,000 su ku-riniais, jei gautų, Vidaus Rei-kalų Departamentas, pradėtų pataisymo darbą, beveik kiek-vienoje valstijoje. Tai šia, ka-me, jus vyrai, gaunate progos dalyvauti tame taip dideliame darbe, kuomet išstosite iš tarnystės.

Kaip tik tie pinigai bus gauti, reikės takstančių vy-rų, kad padėti tuos užnamymus įvykinti. Bas įvairių užsi-mimų pradėjus nuo tokių, tu-riuos reikalaujama kasdien-giančiai techninio kasdien-gio, matematiko, dirvų ekspor-tų, reikiščių, kasyklos, sankrovinių, ir baigiant li-tais įvairiais darbiais kolono-tik galima atsiminti.

Bus statoma didelė Kon-strukcijos stovykla, kama jus gyvensite tarp visų namų pa-togumų ir kame gausite gerą pragyvenimui algą.

Kaip sakau, tie plėnai bus vykunami įvairiose dalyse Suv. Valstijų.

buvo tiki laisvi turgai, katinai visų j šioje valstyje ir visose gyvenamose gyvena-ma... Tiesą tiki, kasdien-giančiai pastaruoju laiku past, Wilsonas, ir jo palydėtojai Suv. Valstijų politiškos reikalus, beabejones, Monroe Doktrinai suprantimi ir jos aiškiančiai sutvėrė naują taktiką.

Kam. P. Lopata.

Valstijų, taip kad dabai bus galima gyventojai, na kad ir Virginijos, gauti toje valstijoje ir dabai jis pamatys, kad darbas yra arti jo namų. Vy-ras iš Šiaurės ar Vakarų galės gauti darbo savo valstijoje.

Sumanytojo darbo plėnas y-ra statyti bendras kolonijas, su nemaniau kai 100 žemųjų kiekvienoje. Jus busite rei-kalingi tas bendras kolonijas pastatyti, o tą darbą tolymuo-te vakarases, bus galima dirbti tik padarius užtvankas, kad išsilaikyti vandenį, ir iškasus kanalus ir griovius nuleisti tą vandenį ant dirvų. Pietų ir Šiaurių skiniuose, reikės pir-miau išrauti kelmus ir suvalyti krumas, o pelkėse kasti griovius ir jais vandenį nuleis-ti. Kaip tas darbas bus už-baigtas, reikės statyti namus ir daržines, daryti kelius, ties-ti miestams pamatus, steigti kooperatyves eviesto dirbtu-vės, warehouses ir p.; priren-gti laukus, lyginti, arti ir sėti ukas apie tuos miestų cont-rus, kad suteikti kiekvienai ukei reikalinguosius įrankius ir gyvulius ir dalį apsėto ja-vais lauko.

Tai yra darbas, kuri Dėdė Samas paves jums dirbti už gerą mokėsnį, bet štai ateina geriausiaji to viso plėno da-lis. Kuomet darbas bus už-baigtas kiekvienam iš jusų bus duodama teisė pasirinkti sau vieną tų ukų namų, kuriose padėtos pataisyty. Supaniki-ta, ne laips deves, nes jus patys to nenorėtumėte, bet ai-manan, jog jus sutiksite, jog atlygos išmokėti yra lang-voje. Vidaus Departamente plėnas, jums bus duota nuo 30 iki 60 metų išmokėti už žeme, ir už šios išmokėjimą turite, namus ir p. ir š. m. kad išmokėti už įrankius, gyvulius ir kitas reikalingas da-lykus.

Tas plėnas suteikia progos kiekvienam, kuris nori turėti savo namus, per kelis metus dirbti už gerą algą, o patais gauti už apgyvenimą apli-kačioje su visais patogumais, gerą maistą, atlygą, turgavystę, laisvumą, ir jais visais turite turėti namus ir p. ir š. m. kad išmokėti už įrankius, gyvulius ir kitas reikalingas da-lykus.

Tiesą, kurie anksčiau tamsi-mano apie užimamąsias Vi-daus Departamentas užduotis turėti prityrusių patarčių kiekvienam reikalui. Jis pa-tarimus ir duos patarimus ve-lui, nurodys kaip gauti pa-siekimų.

Kaip jus suprantate, aš ne-darau dabar jokių prižadėji-mų. Yra vilties, kad tie su-manymai greit pereis per kon-gresą. Valdžia dabar nori ti-noti, kaip vyrai apie tai ma-no, ar jie nori tokio darbo da-bar, ir ar nori būti ukininkais vėliaus.

Aš šia turiu kasyklos su klansizmais ir atsakymais, ku-ras aš noriu, kad jus pasisun-tumėte ir eksperimentuotė. Ka-do porkaitysite knygotę ir apkalbėsite dalykus su su-šeimynas ir draugais nuplėsi-te paskutini lapą ir pasisūti-ti klans. Jis yra kaip stov-ras ir stumiant norėsite vie-lai sukti. Taip padarys, kad padarys jus turėsite ir vėliau.

PUSPADZIAMS SKŪRA.

100